

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Machvmetis Saracenorum Principis, Eivsqve Svccessorum
Vitae, Ac Doctrina, Ipséque Alcoran**

Bibliander, Theodor

[Basel], [1543]

VD16 VD16 K 2583

De theologia mystica, secundum qua[m] Deus est ineffabilis. Cap. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98259)

aliter quam spiritualiter sine loci occupatione, sicut intellectus in sermone. Neque spiritus ille, qui Deus, est alicuius alterius spiritus aut accidens, sicut accidit substantiæ: sed est spiritus seu motus substantialis, omnem substantiam & cuncta creans. In quo est omnium scientia, siue ars; & intellectus, scientiæ & artis pater: prout infra de hoc suo loco latius dicitur. Substantiam igitur spiritum esse, & Deo similiorem, qui spiritus est, patet. Et quidem philosophus attendens, quomodo granum post evaporationem spiritus, in qua, natura perdit fecunditatem, seminatum fructum nequit producere: dicebat, substantiam spiritum esse. Hæc sic dicta sint, ut rudiores Alchoran subditi, eleuent mentem ad spiritualia, considerando spiritum imitari Deum per omnem substantiam. Quodque substantialia, quæ solo intellectu conspici possunt, utique accidentalibus sensibilibus sint longe præferenda. Cum accidentis non sit esse, sed adesse. Ac quod in scholis diuinis studere debemus, nequaquam comparantes generationem in diuinis & intellectualibus generationi sensibili: nec gaudia uitæ diuinæ, ad quam aspiramus, gaudijs uitæ mundanæ: cum impropotionaliter intellectualia excedant sensibilia. Vt sic de Alchoran recedant ad euangelium Christi, tutum, intellectuale, & diuinum.

LIBRI PRIMI DE CRIBRATIONE
ALCHORAN FINIS.

CRIBRATIONIS AL

CHORAN, D. NICOLAI DE CVSA
Cardinalis, Liber Secundus.

DE THEOLOGIA MYSTICA, SE-
cundum quam Deus est ineffabilis.
CAP. I.

Vnc accedamus ad elucidationem trinitatis, quam in diuinitate colimus, & ostendamus Alchoran, pia interpretatione non contradicere trinitati, modo quo nos de ipsa loquimur, qui euangelio inheremus. Dicit fortassis aliquis Arabs, Quauis negari nequeant hæc quæ de laude euangelij dicta sunt, per nos, qui Alchoran uti Dei uerbum colimus: tamen cum sana fides sit unius, solius & singularis Dei omnium creatoris, sine omni particeps, sine socijs, sine pluralitate, sine filio seu filijs et æqualitate quacunque, & Christiani dicant pluralitatem Dei patris creatoris, & Dei filij eius, & Dei spiritus sancti utriusque, non contradicere euangelio: ideo Alchoran Musselmanni præferunt euangelio. Et Califa in Baldach, ubi studium eius sectæ est, Califa. inhihent euangelium & philosophiam publice legi. Experti enim sunt, ante prohibitionem, eos qui euangelio operam dederunt, Christianos factos, & quendam Califam Christianum crucem in secreto pectoris continue portasse, ac philosophos Alchoran deridere. Ideo u. Cap. Alchoran, dicitur: CHRISTVS IESVS Mariæ filius, Dei que nuncius, suusque spiritus, & uerbum Mariæ cælestis missum existit. In Deum itaque illique suo legato credentes, ne dicatis Deos tres esse, cum non sit nisi unus Deus, qui filio caret: eique omnipotenti, uniuersa cæli

Trinitati an
contradicit Al
choran.

Musselmanni.
Califa.

D 4 sa cæli

sa coeli, terraeque subiecta sunt, CHRISTVS quidem ipse minime negare poterit, sicut nec angeli deo propinqui, quin dei sublit imperio. Ad hoc respondemus: Evangelium omnem deorum pluralitatem non solum damnare, sed impossibilem affirmare. Deum enim principium & unde omnia oriuntur, nemo dubitat. Pluralitas quomodo esset principium, cum ante pluralitatem sit unitas seu singularitas, quae necessario est aeterna, cum sit purum principium? quod ideo aeternum esse necesse est, quia principium, & non principiatum. Illud autem principium potest considerari sine respectu ad principiatum, ut non plus sit principium quam non principium, ea consideratione, est penitus infinitum & interminum, incomprehensibile, & ineffabile. Tunc certe cum excedat omnem sensum, & omnem intellectum, & omne nomen, & omne nominabile, nec dicitur unus, nec trinus, nec bonus, nec sapiens, nec pater, nec filius, nec spiritus sanctus, & ita de omnibus quae dici aut cogitari possunt, ut Dionysius Ariopagita hoc astruit, quoniam omnia talia nomina excellit & antecedit in infinitum. Sic manet absconditus ab oculis omnium sapientum, & nulli creaturae, sed sibi tantum cognitus. Et hoc tantum de ipso cognoscimus, quod ipse est ipsa infinitas, excedens omnem creatum intellectum infinite. Eo modo, cum de ipso nihil proprie dici & affirmari possit, quod non excedat: in silentio tantum admiramur & contemplamur, & colimus. De illo interminum & infinito Deo loquitur Alchoran 29. Cap. dicens: „ Sicque terminum scilicet mundi huius, seu diem iudicii nullatenus mendacem expectans, illum solum Deum consideret, cuius nullus est terminus, praeter quem non est alius Deus. Et in Capite 64: Omnis quidem res mundana terminabitur, sola uero Dei maximi largissimique facies est interminabilis. An negat hoc aliquis? uniuersis creaturis coelorum & terrae noua contingunt.

DE THEOLOGIA AFFIRMATIVA

secundum quam Deus est trinus & unus.

Cap. II.

ALio modo aduertimus mundum istum uisibilem, cum aliter esse posset quam nunc est, non esse a seipso: nam fuisset antequam esset. & cum aliter posset esse, puta aut maior aut minor, uel alio modo: cum magnitudo sua sit terminata & finita, cui non repugnat quod maior sit aut minor, utique ab aliquo principio seniori ipso id est quod est, quod ipsum sic fecit, & non aliter. Illud autem principium cum non necessitaretur ab alio, quia principium ante quod non est aliud principium, liberum fuit & est creare & non creare, quemadmodum intellectualis natura libera in suis operationibus. Sicut autem intellectus quando operatur, necessario in mente seu in comprehensione habet id quod operatur, aliter nesciret quid operaretur, & non esset intellectus: sic habet etiam necessario in scientia seu arte, id quod operatur. Si enim arte operandi careret, quomodo operaretur? habet denuo necessario id quod operatur in uoluntate, cum nolens nihil faciat nobilis intellectus. Experimur in nobis qui intellectualiter operamur, illa sic esse necessaria. Quomodo enim pictor per intellectum pingeret, nisi in mente haberet quod pingeret? Et quomodo posset pingere id quod in mente habet, si scientia pingendi careret? Et quomodo periceret, quando nolleret? Vnde uidemus uoluntatem non esse artem, nec mentem, nec artem mentem. Non enim eius quod uolo, semper artem habeo: nec eius quod in mente habeo, scientiam seu artem habeo. Et licet scientiam pingendi habeam, tamen Mahumet depingere nequeo, cum ipsum mente non teneam. Vnde si